

Dr. Ing. Zdeněk Chromý

„Seznamte se, prosím...“

Tesařík *Xylotrechus pyrrhoderus* – nové riziko pro pěstování révy vinné

Tesařík *Xylotrechus pyrrhoderus* pochází z Asie, kde je považován za významného škůdce révy vinné. V roce 2020 byl jeho výskyt zaznamenán též ve Spojených státech amerických. Případné zavlečení tohoto škůdce na evropský kontinent by zde představovalo vážnou hrozbu pro pěstování této hospodářsky významné plodiny.

Tesařík *Xylotrechus pyrrhoderus* taxonomicky náleží do řádu brouci (Coleoptera) a čeledi tesaříkovití (Cerambycidae). Hlavní hostitelskou rostlinu škůdce je réva vinná (*Vitis vinifera*). Mezi další dosud známé hostitelské rostliny patří loubinec krátkostopečný (*Ampelopsis brevipedunculata*) a pří-savník trojcípý (*Parthenocissus tricuspidata*). *X. pyrrhoderus* je původním asijským druhem a donedávna byl jeho výskyt zaznamenán na území Číny, Japonska (na ostrovech Honšú a Kjúšú), Jižní Koreje, KLDK a Mongolska. V roce 2020 byl poprvé zjištěn v Severní Americe, a to v USA (ve federálním státě Massachusetts) na planě rostoucí révě vinné. Na evropském kontinentu vý-

Loubinec krátkostopečný – hostitel tesaříka *Xylotrechus pyrrhoderus* (Foto O. Vanpé)

skyt tohoto tesaříka dosud nebyl zaznamenán.

Biologie a symptomy výskytu škůdce

Tesařík *X. pyrrhoderus* má ve svém původním areálu výskytu jednu generaci ročně. Dospělý brouk je dlouhý 0,4 až 0,6 cm, má červenou hlavu a černé tělo se třemi vodorovnými bílými pruhy. Dospělci žijí zhruba dva týdny a živí se listy a pupeny hostitelských rostlin. Dospělé samičky kladou vajíčka po jednom na pupeny nebo do prasklin kůry dvou- až tříletých rév. Zhruba po pěti dnech se z vajíček líhnou larvy, které se zavrtávají do zdravých a silných výhonů, kde se živí a posléze přezimují až do jara, kdy opět pokračují v žiru a působí největší škody. Následkem silného žiru larev může dojít k usychání a odumírání výhonů již během několika dní.

Mladé larvy jsou světle žluté a přibližně 0,5 cm dlouhé. Než se larvy zakuklí, vytvoří ve výhonech malé otvory, které pak slouží nově vylíhlým broučkům k opuštění výhonů. Larvy si uvnitř výhonů vytváří duté prostory (kukelní komůrky), kde se kuklí a dokončují svůj životní cyklus. Kukly jsou přibližně 0,4 cm dlouhé, bledě žluté a mají bledě červené složené oči. Kuklení trvá 10 až 12 dní. Brzy po vylíhnutí si brouci hledají partnera k páření a životní cyklus se opakuje. Zasychající výhony, zčernalé nody (místa vstupu larev), dehtovitě zbarvená míza vytékající z výhonů a otvory po vylíhlých dospělých jsou charakteristickými příznaky působení tesaříka *X. pyrrhoderus* na révě vinné.

Dospělec, larva a vylíhlý jedinec tesaříka *Xylotrechus pyrrhoderus* (Foto J. K. Jung)

V Číně, Japonsku a Jižní Koreji je *X. pyrrhoderus* považován za významného škůdce révy vinné, který může snížit produkci hroznů o 10 až 20 %. Ve federálním státě Massachusetts, kde byl tesařík zjištěn na planě rostoucí révě vinné, dosud nebyly hlášeny žádné vý-

Tesařík *Xylotrechus pyrrhoderus* představuje riziko pro pěstování révy vinné (Foto Z. Chromý)

Přisavník trojčipý – jeden z hostitelů tesaříka *Xylotrechus pyrrhoderus* (Foto J. Jaritz)

znamné škody ve vinicích. Zdejší pěstitelé byli ale fyto-sanitární službou vyzváni, aby hlásili případné výskyty škůdce a pomohli tak zamezit jeho dalšímu šíření, jelikož réva vinná se pěstuje i v sousedních federálních státech.

Způsoby šíření a možnosti ochrany

Réva vinná je v řadě zemí evropského kontinentu považována za hospodářsky významnou plodinu. V odborné literatuře je o tomto škůdci k dispozici omezené množství informací a ani cesta zavlečení tesaříka do USA dosud není známa. Navíc, vzhledem k jeho skrytému způsobu života je obtížné tesaříka *X. pyrrhoderus* na napadených rostlinách odhalit. Nicméně, nedávné zkušenosti s podobným druhem, *Xylotrechus chinensis*, který byl na evropský kontinent zavlečen z Asie a způsobuje úhyn druhů rodu *Morus* (moruše), naznačují, že je třeba zachovat princip předběžné opatření.

Dosud nejsou k dispozici žádné údaje o schopnosti *X. pyrrhoderus* létat. Na dlouhé vzdálenosti může být škůdce přenášen na hostitelských rostlinách určených k dalšímu pěstování (zřejmě i se samotným dřevem révy vinné) ze zemí s výskytem tesaříka *X. pyrrhoderus*. Dovoz rostlin rodu *Vitis* ze třetích zemí je zpravidla zakázán, ale to neplatí pro další uvedené hostitele, druhy *Ampelopsis brevipedunculata* a *Parthenocissus tricuspidata*, které jsou považovány za okrasné rostliny. Nemalé riziko představuje i případné obchodování s tímto druhem tesaříka, protože se ze sběratelského pohledu jedná o velmi atraktivní hmyz.

V několika japonských studiích již byla věnována pozornost pářicímu chování tesaříka *Xylotrechus pyrrhoderus*, přičemž byla provedena identifikace a následně i syntéza složek jeho pohlavních feromonů, což je významný krok pro vývoj a zavedení účinné biologické ochrany proti tomuto škůdci.

Text

Dr. Ing. Zdeněk Chromý,
ÚKZÚZ Brno

FMC

An Agricultural
Sciences Company

ŘEŠENÍ ŠKŮDCŮ V IP OVOCE

Coragen® 20 SC

Insekticid

**Osvědčená ochrana proti obalečům
se spolehlivou ovilavcidní účinností**

Exirel®

Insekticid

**Řešení širokého spektra škůdců
včetně obalečů, vrtule a octomilky**

Nexsuba®

NOVINKA

Insekticid

**Přírodní insekticid s širokou registrací
proti škůdcům v ovocných plodinách**

Alphamiprid® 20 SP

Insekticid

**Systémový přípravek proti mšicím
včetně vlnatky a řadě dalších škůdců**

Používejte přípravky na ochranu rostlin bezpečně. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku. Respektujte varovné věty a symboly.

FMC Agro Česká republika spol. s r.o.,
Generála Píky 430/26, 160 00 Praha 6, www.fmc.com